

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Budapest, VII., Rottenbiller-utca 1. sz., I. em. 10,
ahová minden levél és küldemény címszűz.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — 40 (—80 kor.) | Félévre — — — — 2.40 (4.80 kor.)
Negyedévre — — — — 1.20 (2.40 „) | Egyes szám — — — — 10 (—20 „
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Ludvigh és Stetina.

Eddig teljesen megbízhatónak bizonyult forrásból azt a hírt kapjuk, hogy a m. kir. államvasutak elnökigazgatójának személyében legközelebb változás várható.

A hír szerint befejezett ténynek tekinthető, hogy *Ludvigh Gyula* rövid időn belül távozik az elnökigazgatói székéből és utódja *Stetina József* miniszteri tanácsos lesz.

Hogy az új kormány embereinek elejétől fogva fáj a foguk *Ludvigh Gyulára*, az nem titok. Bizonyosra vették politikai körökben, mihelyt ki-nevezték a jelenlegi kormányt, hogy egyik legelső dolga lesz felmenteni *Ludvighot* az állásától. Nyíltan beszéltek már arról is, hogy ki lesz az utódja. A tippelők egy része *Kossuth Lajos Tivadart*, a kereskedelmi miniszter öccsét, a másik része pedig *Batthyány Tivadart*, a vállalkozó szellemű „vörös gróft” jelölte, aki miután nem lett kereskedelmi miniszter, sőt még *Szterényit* sem turhatta ki az államtitkárságból, megelégedett volna a Máv. elnökigazgatójának az állásával.

De *Ludvigh* maradt. Széltében-hosszában beszélnek, hogy magasabb befolyás, mint a kormányé, tartja *Ludvighot*. A király — úgy mondják — sehogyse akart beleegyezni abba, hogy nyugdíjba küldjék kedves emberét és a király akarata előtt hódolattal hajoltak meg a kurucok, akiknek még azt is el kellett tűrniök, hogy az elnökigazgatót az államtitkári címmel tüntessék ki.

Az intrika és aknamunka, amely hónapok óta folyik odafenn, azóta sem szünetelt. Beavatottak mulatságos dolgokat beszélnek arról a makacs, furfangos, kulisszamögötti harcról, amely *Batthyány*, *Szterényi*, *Ludvigh* és *Stetina* között játszódik le szinte megszakítás nélkül és amely harcban a nehézkes és tájékozatlan kereskedelmi miniszter valóságos játékbábu volt.

Most azután — úgy értesülünk — ez a harc részben dülőre jutott és *Ludvigh Gyula* távozik. Hogy *Ludvigh* kegyvesztett lett, az már kitűnt *Kossuth*

Ferenc hétfői képviselőházi felszólalásából, amelynek folyamán páratlanul durván cáfolt rá az elnökigazgatóra.

Az a hír, hogy *Stetina József* lesz a Máv. atyauristene, alkalmas arra, hogy valóságos riadalmat okozzon az összes vasutasok között. Azt hisszük, nincs ember, akit úgy gyűlölnének az államvasutasok, mint *Stetinát*.

Már mint az igazgatósági A) osztály vezetője, rászolgált *Stetina* a legnagyobb népszerűtlenségre. Szomorú habértaik pedig akkor gyarapította *Stetina*, amikor az 1904. évi nagy vasutas sztrájk után a sztrájkolók ellen a vizsgálatot vezette és valósággal inkvizitori működést fejtett ki.

Azóta úgy hívják vasutaskörökben, hogy: *Savanyu Jóska*.

Mi nem tartoztunk sohasem *Ludvigh Gyula* rajongó hivei közé és akik lapunkat olvassák, tudják, hogy kiméletlenül harcoltunk ellene.

De arra a hirre, hogy *Stetina József* van utódjául kiszemelve, csak az összes vasutasok hangulatát fejezzük ki, amikor kijelentjük: inkább maradjon meg *Ludvigh* az emberi kor legvégső határáig elnökigazgató, semhogy a megtestesült statáriumot küldje a nemzeti kormány *Stetina* személyében a vasutasok nyakára!

A vasutasok szava.

A vasuti munkások beszéltek. Tizenöt nyilvános gyűlésen, amelyen együttvéve jó tizezer vasutas vett részt, állást foglaltak a képviselőház elé kerülő baleset és betegség ellen biztosító törvényjavaslathoz és az általános választói jognak égetően sürgős kérdéséhez.

Az összes gyűléseken a legnagyobb lelkesedés és lángoló harag nyilvánult meg a felett, hogy nemcsak nem bővítik ki jogainkat, nemcsak nem segítenek helyzetünkön, de még inkább elkobozzák eddig szerzett jogainkat és helyzetünket még nehezebbé és elviselhetetlenebbé teszik.

Az összes gyűléseken egyhangulag elfogadták a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

Az egybegyűlt vasuti munkások és alkalmazottak egyhangulag kimondják,

hogy a képviselőház elé terjesztett betegség és baleset ellen biztosító törvényjavaslatot a munkásság és különösen a vasuti munkások érdekeit mélyen sértőnek és szociálpolitikai célra teljesen alkalmatlannak tartják, mert:

1. A pénztár szervezetében és vezetésében a közvetlenül érdekeltek, a munkások nem bírnak a kellő, döntő súlylyal, miután az ugynevezett „paritás” csak leplezése a munkaadók tulsúlyának; mert

2. a biztosítottak köre, a kártérítés összege és megállapításának a módja elégtelen, igazságtalan és célszerűtlen; mert

a teljes munkaképtelenség esetére 60 százalékban és a visszamaradt özvegy részére 20 százalékban, az árvák részére 15 százalékban meghatározott kártérítés a mai birói gyakorlaton alapuló kártérítési igényhez képest óriási visszaesést és így türethetetlen jogfosztást jelent, különösen a vasutasokra, akiknek a balesetből kifolyó kártérítési igényét eddig humánus törvény biztosította.

A munkásbiztosítási törvényjavaslat, valamint a készülő sztrájktörvény képviselőházi tárgyalásánál a munkásosztálynak egyetlen tagja, a munkásság érdekeinek egyetlen képviselője sem szólhat bele a tanácskozásba. Különösen sérelmes ez a vasutasokra, akiknek legfőbb munkaadója maga az állam, melyet a törvényhozás képvisel. És így, ha a törvényhozás alakulásába a vasuti munkásságnak beleszólása nincsen, tulajdonképpen a saját munkaadója szabad és korlátlan akaratának van a vasuti munkásság kiszolgáltatva.

Ez újabb és hatalmas bizonyítéka annak, hogy égetően sürgős a választójog radikális reformja. A gyűlés határozottan és erélyesen követeli ennél fogva az általános, egyenlő és titkos választói jogot, Magyarország fejlődésének és virágzásának nélkülözhetetlen feltételét.

A határozat erélyes és világos. Minden kétséget kizáró módon mutatja, hogy a vasutasok a hirhedt munkásbiztosító törvény sérelmes rendelkezései ellen a legnagyobb határozottsággal tiltakoznak és haragos türelmetlenséggel sürgetik meg az általános választójog törvénybe iktatását.

Hogy meglesz-e a vasuti munkások hangos szavának a kívánt eredménye, nem tudjuk. A törvényhozásban munkásellenes érdekek uralkodnak és a dolgozó milliók ki vannak rekesztve az alkotmány sáncaiból.

De ha a hatalom süket és néma marad a vasutasok tiltakozásával szemben, a vasutasok nem fognak elnémulni. Szervezkedésüket szünetlenül erősítik, fegyvertárukat a tudás és felvilágosodás fegyvereivel egyre gyarapítják és a jogfosztottak és elnyomottak nagy hadseregével egyesülve, előbb-

utóbb, de biztosan diadalra segítik a munka jogát.

Az egyes gyűlésekről a következő tudósításokat kaptuk:

Budapest. A tiltakozó gyűlés délután 1/4 órakora Vázsonyi kertben volt. Képviselve voltak az északi főműhely, istvánbeli főműhely, keleti műszaki kocsiosztály, államasutak gépgyára, raktárak, szertárak, fűtőházak alkalmazottai. A gyűlést Róth munkástársunk nyitotta meg. Elnöknek megválasztott *Hugyecz József*, jegyzőnek *Antal Ferenc* munkástársak. *Hugyecz* elnök átadja a szót *Cservenka* Miklós munkástársunknak, ki a gyűlés tárgyát következőképpen adta elő: A gazdasági viszonyok hatását ma már felismerte minden osztály és párt. Ez tette szükségessé, hogy a munkásboldogítás jegyében szülessen meg a magyarországi betegsegély- és balesettörvénytervezet.

Engedjék meg, hogy mielőtt a betegsegélyző és balesettörvénytervezettel foglalkoznánk, rámutassak arra, hogy mindenkor a gazdasági viszony hatása tette szükségessé az emberiség cselekvéseit. Abban az időben, amikor csak kéziipar volt, a „római” jog alapján bíralták el a baleseteket. Ugyanezen az alapon, most, a fejlődött nagy üzem megteremtette a munkást boldogító baleseti törvénytervezetet. A római jog alapján bírálta a külföld is a baleseteket, még pedig olyanformán, hogy a baleset következményeit az tartozik viselni, akit a baleset éri. Ha valakit baleset ért, az mondták „Causa nocet domino” azaz magyarul: a baleset a gazda kára. Nagyon sokan voltak azok, akik kezüket, lábukat veszítették, áldozatot hoztak az ő istenüknek; de ha a balesetet ért szenvedő segélyigényt kért, akkor a legridegebben s durván elutasították. A magyar bíróság azt mondja: a baleset az iparvállalkozásba fektetett tőkének kockázata. Amennyiben a vállalkozó nem áll oda minden gép mellé, tehát másokat állít oda s így a balesetet is mások szenvedik helyette: nagyon természetes, ha valaki szemét vagy kezét veszti, annak fájdalmait ha már nem is tudja megszüntetni a vállalkozó, úgy legalább anyagi kárpótlást tartozna fizetni. De nem mindig — sőt legritkább esetben kap valaki baleseti kárpótlást. Az ilyen és hasonló eljárások készítették az emberiséget arra, hogy törvényes, államilag biztosított intézkedéseket létesítsen. S most lássuk a medvét, nézzük meg a törvényjavaslatot. A teljes munkaképtelenséget az eddigi gyakorlat szerint a legritkább esetben állapítják meg. Ha valaki lábát veszti, még nem nyilvánítják teljes munkaképtelenségnek; a bíróság szerint még fel lehet használni kosárfonásra, gesztenye-sütésre, Friss Újság árusítására stb.

A teljes munkaképtelenséget csak akkor állapítják meg, ha valaki teljesen gyámságtalan; amikor már nincs se keze, se lába, se nem lát, sem nem hall. Nézzük csak meg most, mit állapít meg az a nagy szociális vívmány: a munkásboldogítás jegyében született törvénytervezet! A teljes munkaképtelenség esetén — amit egy szakbizottság állapít meg — a keresetének 60%-át; a szakértők véleménye szerint, ha valaki munkaképességének 50%-át veszítette el — pl. ha valakinek lábát szakította el a gép — úgy keresetének csak 30%-át kapja. Ha a férjet halálos baleset érte, úgy az özvegy férje keresetének 20%-át kapja, a gyermekek egyenként atyjuk keresetének 15%-át kapják. A gyermekek és az özvegy véleménye azonban együtt a 60%-ot túl nem haladhatja.

Most nézzük meg, milyen volt a joggyakorlat.

A veszélyes üzemenél csak azt kell bizonyítani, hogy baleset érte s a baleset arányához mérten itélik meg a kártérítést. A vasutasokról eddig is külön törvény intézkedik s itt jó lesz figyelni.

Ha baleset éri az alkalmazottat, felét vagy az egész keresetét kapja kárpótlásul. Nem pedig 60% vagy 30%, mint az új t-re

vezet szerint. Ha a férjet halálos baleset érte, úgy az özvegy férjének teljes keresetét kapja, miből a férj saját szükséglete alapján 20%-ot vontak le és így az özvegy férje egész keresetének 80%-át kapja. Az új törvénytervezet szerint ez esetben 20%-ot kap az özvegy. Ausztriában régebbi időben a vasutasok közül csak a műhelyi munkások kaptak 60%-ot baleseti kártérítést. De az ottani vasutasok céltudatos és erős szervezkedésük folytán kiterjesztették a balesetbiztosítást a kinevezettekre is. Ma munkaképtelenség esetén az osztrák vasutasok keresetüknek 90%-át kapják. Ha valaki balesetből kifolyólag sorvadásba esik, úgy keresetének 120%-át kapja. Most még megjegyzendő, hogy nálunk a keresetnek az alapfizetést tekintik; tehát lakbér, kilométerpénz, drágasági pótlék stb. nélkül; addig az osztrák vasutasoknál az összes mellékilletmények is az évi keresethez számítanak. Ha üzemen kívül ér valakit baleset — pl. ha valaki munkába jön vagy megy — úgy keresetének 60%-át kapja. Ha pedig szolgálat közben, akkor 90%-ot kap.

A mi nyugbérpénztárunk módosított alapszabálya szerint elveszti igényjogosultságát az, ki baleseti kárpótlást kap. Az osztrákok azonban a balesetbiztosítás esetén a nyugdíjat is élvezik.

Az új törvénytervezet szerint 10 hétig a betegpénztár fizeti a balesetet, mert kevesebb a táppénz, mint a baleseti kártérítés. A baleseti kártérítést eddig a Máv. fizette, és most a paritás elve szerint felét nekünk kell fizetni.

Képviselési jogunk szakasztott olyan, mint a mostani Máv. betegsegélyzőnél, ahol az igazgatóság olyan jogokat gyakorol, hogy a tagok érdeke sohasem érvényesülhet.

Az új törvénytervezet kimondja, hogy a tisztviselői kart a főlöslegről külön jutalékban részesíti. A munkaadók hosszas és folytonos sirása és kilincselése szötte a szörnyesülött törvénytervezetet. Ha nem szégyenlenék magukat a tervezet alkotói, úgy ők maguk küldenék vissza az elfuserált Messiaszt. Minket, vasutasokat a törvénytervezet a szerzett jogainkból. Mi, vasutasok, akik ettől a kormánytól egyáltalán nem vártunk semmit, ezen meglepetés a legkevésbe sem bántott. Várjuk most, ha fizetésünket rendezni nem tudja, úgy szerzett jogainkhoz ne nyuljon. (Ugy van!)

Tisztelt munkástársak! Az általános, titkos választói jog (Lelkes eljenzés.) előtt akarják az említett torzszülött törvényjavaslatot nyakunkba sózni. Most, amikor a parlamentben nincsen egyetlen munkásképviselő, aki a munkásság érdekében felszólalhatna. (Eljenzés.)

Beterjeszti ezután a határozati javaslatot, amelyet a gyűlés egyhangulag elfogadott. Mivel szólásra senki sem jelentkezett, elnök buzdító beszéde végeztével az ülést bezárta.

Debrecen. A debreceni vasuti munkások által december hó 2-án tartott nyilvános gyűlés több ezerre menő hallgatóság előtt a következőleg folyt le:

Mendel Lázár munkástárs üdvözölte a gyűlést megjelenteket az egybehívók nevében. Elnöknek ajánlja *Bencze* Istvánt, jegyzőnek *Barna* Sándort, kiket a gyűlés egyhangulag elfogadott.

Elnök a gyűlést megnyitja s bevezetőjében rámutat azon okokra, amelyek a vasuti munkásokat évtizedes álmukból felrázták s öntudatra ébresztették. Ennek jelül ma egybegyűltek állást foglalni azon jogcsorbitások ellen, melyeket balesetbiztosítás ürve alatt a munkásokra akar a kormány erőszakolni. Majd rátér az általános titkos választójog állásfoglalására. Elnöki megnyitót után a napirend előadója

Kiss Miklós munkástárs a balesetbiztosítással és a betegsegélyzővel foglalkozván, rámutat részletesen ezen intézmények azon hibáira, melyek a munkásságnak mindent, csak jót nem hoznak. Aztán nagy tetszés közepett foglalkozott a sztrájtörvénynyel és az általános választójoggal. Beszéde óriási lelkesedést idézett elő.

Utána *Csomor* munkástárs szintén hatásos beszédben mutatott rá a most uralkodó politikai helyzet tarthatatlanságára és a munkásosztálynak ebből eredő nyomorult helyzetére.

Végül a határozati javaslat felolvastatott és a gyűlés azt egyhangulag elfogadta.

Érsekujvár. Somoskői József a gyűlést megnyitja. Elnöknek ajánlja *Majnik* Lajost (Eljenzés), jegyzőknek *Hollósi* Károly és *Kovács* Gyula munkástársakat.

Majnik Lajos elnök konstatálja, hogy az összes városi szakszervezetek jelen vannak. Azonkívül a nyitrai helyi csoport is képviselve van.

Fellner Béla központi kiküldött beszédben ismerteti, hogy a vasuti alkalmazottaknak mennyire sérelmes az új balesetbiztosítási törvényjavaslat, amely még azokat a jogokat is elvenné, amik eddig megvoltak. Különösen a kinevezettek károsodnak, mivel ők vannak leginkább kitéve a leggyakoribb balesetnek. Ezért kell tiltakozni az összes alkalmazottaknak és mikor a törvényjavaslatot tervezte a mostani kormány, a 80.000 vasutast nem képviselte senki. (Gyalázat!) Legalább odamódosítsuk ezt a törvényjavaslatot, hogy amit már megkaptunk, azt el ne vegyék tőlünk.

Kállai Jenő előadó az általános és titkos választói jog szükségességét ismertette. Rámutat a mostani törvényjavaslatra, melynek sérelmes voltát meg tudnánk interpelláltatni, ha volna a munkásoktól beküldött képviselő a parlamentben, azért követeljük az általános és titkos választói jogot.

Ajánlja a határozati javaslat elfogadását, ami egyhangulag megtörténik.

Fiume. Dacára annak, hogy Fiumében vasárnap, e hó 2-án négy gyűlés volt, mégis vagy 150 vasuti munkás és kinevezett gyűlt egybe. Az egybehívó, *Marsanics* munkástársunk, 3 órakor megnyitotta a gyűlést, amely egyhangulag *Penka* Emil társunkat elnöknek választotta. A jegyzői tisztet *Sóti* Pál és *Kozics* Jakab töltötték be. Mindenekelőtt egy zágrábi munkástársunk horvát nyelven fejtegette általános tetszés és helyeslés közt a napirenden levő három pontot és pedig: Balesetbiztosítási törvényjavaslat, sztrájtörvény és általános választási jog. Utána felszólalt *Kiss* Károly budapesti kiküldött és lelkes helyeslés közepette mondotta el referátumát. *Kiss* Károly munkástársunk felolvasta azután a határozati javaslatot, melyet zágrábi munkástársunk horvát nyelvre fordította le. A gyűlés egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot, azután meg három bizottsági tagot választottak, mire a gyűlés a legnagyobb rendben szétoszlott.

Hatvan. Itteni tiltakozó gyűlésünkön szép számmal jelent meg a vasuti munkásság, akiket *Scholerz* Gusztáv üdvözölt az egybehívók nevében. Elnöknek ajánlotta *Fehér* József, jegyzőnek *Nagy* Lajos munkástársakat, akiket egyhangulag megválasztottak. Az elnöklő munkástárs átadta a szót *Berecz* Lajos munkástársnak, ki hosszasan ismertette a balesetbiztosításra vonatkozó törvénytervezetet és annak hiányait. Majd áttért az általános választójogra és sajnálattal jelentette ki, hogy nincs a parlamentben senki, aki a mi érdekünkben egy szót is emelne. Összehasonlította a jelenlegi nemzeti kormány és a darabont kormány által adott jogokat. Fejtegette a jelenlegi adóprélesek. A határozati javaslat elfogadása után a gyűlés a munkásinduló hangjai mellett oszlott szét.

Kaposvár. December hó 2-ára összehívott gyűlésünket *Pados* munkástársunk nyitotta meg. Elnöknek *Horváth* munkástársat, jegyzőnek *Olasz* munkástársat ajánlotta, egyhangulag megválasztották őket. Elnök átadta a szót *Szeitz* Lajos munkástársnak, a pécsi kiküldöttnek. Napirendünk két pontját egybefoglalván, úgy a kötelező balesetbiztosítást, mint az általános választási jogot tárgyalja és rámutat a nemzeti kormány helytelen eljárására és azzal fejezi be beszédét, hogy nem lesz addig nyugalom Magyarországon, míg az általános választási

jogot ki nem vivjuk. *Pados* munkástárs felolvassa a határozati javaslatot, amit a munkásság egyhangulag elfogadott. A gyűlésen a jelenlevők száma meghaladta a 350-et.

Kolozsvár. A gyűlés a Tornacsarnokban mintegy 500 vasuti munkás jelenlétében tartott meg. Az egybehívók nevében *Kovács* Mózes munkástárs üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára elnöknek *Monori* Károly, jegyzőnek pedig *Papp* Károly munkástársakat választották meg. Előadó *Farkas* Izor munkástársunk volt Budapestről. Rámutatott arra, hogy rövid idővel ezelőtt, mikor a politikai vizözön Tiszáékat és a „haladó“-kat előntötte, a vasutasok örömeiben egymást esőkölték. Örült mindenki, mert abban a hiszemben voltunk, hogy az egykori ellenzék most mikor kormánya jutott, megfogja mindazt valósítani, ami a szegény emberek boldogulására szükséges. Azonban az egykori ellenzék mindent elkövet, hogy bennünket kiábrándítson. A választójog kérdésében nem akarnak színt vallani, pedig talán sohse volt erre nagyobb szükség, mint most, mikor a baleset, a betegpénztár és a sztrájk-törvény kerül tárgyalás alá. Világgá kürtölték, hogy olyan törvény lesz az, hogy a világon nincs párja és most kitűnik, hogy ránk, vasutasokra, nem haladást, hanem visszaesést jelent. Idáig a vasutasokra vonatkozó 1874: XVIII. t.-c. értelmében, ha valakit baleset ért, teljes kártalanításért pörölhetett és ha csak nem volt bebizonyítva, hogy a baleset a megsérült hibája folytán vagy valamely ellenállhatatlan erőhatalom idézte elő, minden esetben teljes kártalanítás ítéltetett meg. Baj legfeljebb az volt, hogy a sérült a pör végét nem tudta bevárni és „kiegyezett“ a vasuttal. Ha ezen törvényjavaslat törvényerőre emelkedik, nem csak, hogy eme jogunktól elesünk, hanem a kártalanítás teljes keresetképtelenség esetén 60% lesz, tehát ezután kevesebbet fog a sérült kapni, mint azelőtt kapott. A betegpénztár kérdésében szintén így vagyunk. Hetvennégyezer tagunk van; abból harmincháromezer kinevezett táppénzt nem kap, az ügykezelés, a törvény értelmében, a vasutat terheli, orvosai komiszul vannak fizetve és mégis a legkevesebb táppénzt adja. Komisz az orvosi kezelés, a modern tudomány vívmányai a kezelésnél nem lesznek alkalmazva, ez mind azért van, mert a biztosított tagok a törvény világos rendelkezése ellenére alig voltak a betegpénztár igazgatóságába képviselve. S ugyancsak a paritásos képviseletet akarja a törvény az összes hazai betegpénztáraknál alkalmazni. E törvény szerint a kinevezettek nem lesznek kötelesek tagjai lenni a pénztárnak. Már most mit fog a pályaőr ezután csinálni, kinek idáig is 3-4 napig kellett az orvosra várni. A nagy drágaság következtében nagyobb fizetést akarnak a munkások és miután önként a munkaadók nem adnak semmit, törvényes eszközzel, a sztrájjal küzdik ki maguknak. A nemzeti kormány sztrájk-törvényével akarja a munkásság a szabadságát korlátozni. Persze, nem feledkeznek meg a vasutasokról sem, noha a vasutasok nem félnek. Mert azt látjuk mindenütt, hogy mennél jobban vannak szervezve a vasutasok, annál ritkábban kerül sztrájkra a sor. Van a vasutasoknak ma már ennél is élesebb fegyverük. Erős szervezkedésre, tanulásra hívja fel *Farkas* munkástársunk a jelenlevőket és a gyűlés a választói jog éltetésével végződött.

Miskolc. A miskolci gyűlés a fűtőházi főnök és a rendőrség jogtalan eljárása következtében nem volt megtartható. A gyűlési meghívókat ugyanis szombaton kezdték kiosztani a fűtőház és a műhely előtt. A fűtőház főnöke babonás félelemben — alighanem rossz a lelkiismerete! — attól tartott, hogy minden meghívóban egy-egy bomba rejlik és roppant ijedelmében telefonált a rendőrségre, hogy tartóztassák le a meghívók osztogatóját és foglalják le a meghívókat. A rendőrség persze sietett szót fogadni és annyira nient buzgóságában, hogy a műhely előtt is elfogta a meghívókat osztogatót.

Odabenn a rendőrkapitányságon aztán megforgatták jobbra-balra és balról-jobbra az összes meghívókat együttesen és külön-külön, de nem találtak benne egyetlen fiabombát sem. Sőt egyéb veszedelmes dolgot sem. S így lassan derengeni kezdett a policáj-agyvelőben az a tudat, hogy bakot lőttek és nem volt joguk sem az embereket, sem a nyomtatványokat lefűlelni.

Nagy tisztességtudással szabadon bocsájtották erre a két embert és kiadták a nyomtatványokat is, de a meghívóknak nem igen lehetett már hasznát venni. Így azután a gyűlés elmaradt.

A visszaélés nagy megbotránkozást keltett a miskolci vasuti munkások körében és ez az elkeseredés azt a jó eredményt fogja szűlni, hogy a legközelebbi gyűlésen, amelyet ugyanezzel a napirenddel néhány hét múlva fognak megtartani, tömegesen fognak megjelenni munkástársaink.

Piski. Az egybehívók nevében *Buthy* Sándor munkástárs üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára a gyűlés vezetésére elnöknek *Franz* Péter, jegyzőnek *Fischer* Samu munkástársakat választották meg. Elnök a gyűlést megnyitva, átadja a szót *Fürst* Dezső munkástársnak, aki a napirend első pontját, a balesetbiztosító és betegsegélyezési törvényjavaslat sérelmes pontjait ismertette. A munkások megdöbbenéssel vették tudomásul a kormány jogfosztó politikáját és elkeseredett közbeszólásokkal adtak kifejezést érzelmeiknek. Felszólalt még *Fischer* munkástárs, aki szintén ezen törvényjavaslat bírálatával foglalkozott.

A napirend második pontját, az általános választói jogot *Fürst* munkástárs ismertette. Meggyőző érvekkel bizonyította annak fontosságát a vasuti munkásokra nézve. Felhívta őket, hogy vegyék ki részüket abból a küzdelemből, amelyet az osztálytudatosan szervezett munkásság folytat ezen jog megszerzéseért. Ama reményének ad kifejezést, hogy ha megteszik kötelességüket, úgy legközelebb már jogokkal felruházott, szabad polgárokhoz fog beszélni. Szavait lelkes éljenzéssel fogadták.

Ezután *Matiz* József munkástárs intézett lelkesítő szavakat munkástársaihoz, felszólítva őket a választói jogért való küzdelemre. A polgárság részéről megjelent *Papp* S. kertész mondott még rövid, talpraesett beszédet, amelyben annak szükségét bizonyította, hogy a munkásságnak és kispolgárságnak együtt kell küzdeni a jogokért, mert csak így lehet egy erős középosztályt szervezni, amelyen megtörik a dzsentri-uralom hatalma. Elnök zárszava után a gyűlés az általános választói jog éltetésével véget ért.

A gyűlést a *petrozsényi* szervezett vasuti munkások a következő távirattal üdvözölték:

Szívvel csatlakozunk a tiltakozó gyűléshez.

Petrozsényi szervezett vasutasok.

Szeged. A gyűlés igen jól látogatott volt. Megjelent 400-500 vasuti munkás és igen sok kinevezett. *Volfad* István üdvözli a megjelenteket. Elnöknek *Molnár* Jánost, jegyzőnek *Csonka* Mihály munkástársakat választották meg.

Schneider András előadó, központi kiküldött egybefoglalja a napirend két pontját. Ismerteti a balesetbiztosítás és betegsegélyezés eddigi rendszerét, a most készülő törvényjavaslat értékét, párhuzamot von a kettő közt s azt tapasztalja, hogy nem hogy segítenének, hanem a már meglévő csekélységet is megakarják csorbitani. Ránk akarnak erőszakolni egy javaslatot, mely bennünket érdekel, de a mi hozzászólásunk nélkül. Nem szólhatunk hozzá, mert nincs választói jogunk. Nem képvisel bennünket senki sem az országgyűlésen. Azért tehát legelőször is az általános titkos választói jogért kell küzdeni, mert csak így szólhatunk bele sorsunk intézésébe. Ecseteli még meggyőző szavakkal a szervezkedés szükségességét, majd a határozati javaslatot terjeszti elő, melyet a gyűlés egyhangulag elfogad.

Elnök jelenti, hogy a szociáldemokrata pártszervezet képviselője, *Szell* Mihály kér

szót. *Szell* Mihály üdvözli a munkástársakat a szervezett munkások nevében. Ecseteli a betegsegélyezés és balesetbiztosítási törvényjavaslatot, szól az önálló vámterületről és annak elhalasztása okáról, a sztrájk-törvényről és a szervezkedés szükségességéről.

Schneider András munkástárs szívatén az önálló vámterület és a sztrájk-törvényről szól, majd köszönetet mond a gyűlésnek a határozati javaslatához való egyhangú hozzájárulásáért, azután pedig *Molnár* János elnök a gyűlést bezárja.

Szolnok. Gyűlésünkön elnöknek *Kiss* Lajos, jegyzőnek *Simon* Ferenc munkástársakat választották meg.

Garai Ármint központi kiküldött lendületes beszédben a balesetbiztosításnak rossz és tarthatatlan rendszerét hasonlította össze a gyűlött Ausztriával. Rámutatott arra, hogy Ausztriában mennyivel jobbak és előrehaladottabbak a munkástörvények, mint nálunk. Tetszés közepett vázolja a már készülőkben lévő sztrájk-törvényt s kéri a munkásokat, hogy mentül erősebben tömörüljenek s emeljék fel tiltó szavukat az igazságtalan törvény ellen. Nagy lelkesedés között fejtegette az általános titkos választási jog szükségességét.

Orsulitz János munkástársunk rámutat arra, hogy milyen áldatlan állapot az, ha a vasuti munkásság elzárkózik a külső munkásoktól. Kéri őket, hogy azon zászló alá sorakozzanak, melyet a világ proletárjai bontottak ki.

Simon Ferenc munkástársunk fejtegeti, hogy idáig a vasuti munkásság el volt telve a hazafisággal s látja, hogy mennyire megcsalták őket azok, akik azelőtt a szabadság hirdetői voltak.

Garai Ármint felolvassa a határozati javaslatot, amit a gyűlés egyhangulag elfogadott. A gyűlés a *Marseillaise* hangjai mellett ért véget.

Temesváron a „Tigris“-féle vendéglő nagytermében tartották meg a vasuti munkások és alkalmazottak az igen jól látogatott gyűlést. A gyűlés elnöke *Osterreicher* és jegyzője *Schmidt* munkástárs volt. *Dovcsák*, a napirend előadója ismertette a balesetbiztosítási törvényjavaslatnak káros voltát és bebizonyította annak munkásellenes tendenciáját. Attérve az általános választói jogra, meggyőző érvekkel szállt sikra annak kivívása érdekében, mert — ugymond — csak az általános választói jog alapján sikerül majd a kormány munkásellenes politikájával szembeállni. Hasonló értelemben beszéltek még *Freund* és *Kruppa* munkástársak. A benyújtott határozati javaslatot egyhangulag elfogadták, mire az elnök zárszavai után az 500 főnyi tömeg a munkáshimnusz lelkes hangjai mellett rendben szétoszlott.

Zágráb. Zágrábban a vasárnap délután megtartott *vasutas-gyűlés* jól volt látogatva. *Andrásevic* Károly munkástárs megnyitja a gyűlést s ajánlatára *Zivic* Iván munkástársat választották meg elnöknek, ki üdvözölte a rendkívül nagy számban megjelenteket, átadja a szót *Dévic* munkástársnak, ki horvát nyelven ismerteti a jelen politikai helyzetet, majd kitér a balesetbiztosítási törvény-tervezet részletes ismertetésére. Ezután huzamos ideig a tervbe vett sztrájk-törvényvel foglalkozott.

Magyarul az elhangzott beszédet egyik munkástársunk tolmácsolta.

Mindkét beszédet az 500-600 főnyi hallgatóság nagy figyelemmel hallgatta és a készülő merénylet fölött rendkívül elkeseredett, ami a harcias közbeszólásokban nyilvánult meg úgy, hogy több esetben az elnök a szenvedélyeket alig tudta megfékezni s két esetben az ülést fel is függesztette. A felolvasott határozati javaslatot egyhangú lelkesedéssel fogadta el a gyűlés.

Szövetségünk emlékirata még kapható. Megrendelhető lapunk kladóhivatalában vagy Szövetségünk központjánál 20 fillérért.

SZEMLÉ.

Az általános választójog és a vasutasok.

Ausztriában az általános és titkos választójogot a parlament óriási többséggel elfogadta. Ausztriában az általános és titkos választójog nyílt barátai hadat izentek a reakció, az osztályuralom sötét lovagjainak és összetörték őket a parlament porondján. Ausztriában győzött a nyugati civilizáció szelleme és Ausztria hatalmas lépésekkel halad a népkultúra ösvényén, azon az ösvényen, amely az anyagi és szellemi megerősödéshez, a jóléthez és a szabadsághoz vezet.

Mi történik Magyarországon? Nemzeti kormányunk az általános választójog jegyében lépett uralomra. Azzal a megbízatással jött, azzal a nyílt programmal állott az ország elé, hogy megcsinálja az általános választójogot és átengedi a helyét az igazi népparlament többségéből toborzott kormánynak. A kormányunk nyíltan átmenetinek vallotta magát és az átmenetiség időszakát egy-két évben szabta meg.

Innen-onnan eltelt egy év és az általános választójognak se hire, se hamva nálunk.

A parlamentben meginterpellálják a kormányt, hogy mi lesz az általános választójoggal? A miniszterelnök siet kijelenteni, hogy meg lesz, csak tessék bevárni, mert nem lehet a dolgot elhírtelenkedni. A kérdést komolyan tanulmányozzák. Ausztriában már nem tanulmányoznak, Ausztriában már elhírtelenkedtek, Ausztriában már megcsinálták.

Közben történnek olyanok, amikből arra következtethetünk, hogy a kormánynak eszé ágában sincs az általános választójogot az átmenetiség megszabott terminusán belül megcsinálni. A választói bíráskodásról szóló törvényjavaslat beszél etetésről-ítatásról, fuvardíjakról, tehát olyanokról, amiket az általános, titkos és községenkinti választás nem ismer és ennek a törvénynek a hatálya ötször-hatszor annyi időre tolódik ki, mint az átmenetiség korszaka. Csinálnak sajtócenzurát, elkobzásokat, munkásérdekkel ellen való balesetbiztosítást, sztrájkotörvényt, de az általános választójogról mélyen hallgatnak.

Pedig ezt a reformot meg kell csinálni, nem lehet elsikkasztani még Magyarországon sem. A munkásság, a jogtalan nép milliói ettől a reformtól várják sanyaru helyzetük jobbrafordulását; ettől várják, hogy Magyarországon a közgazdasági helyzet képe megváltozzék, az osztálypolitika kizsákmányoló rendszere megszűnjék és elkövetkezzék a politikai és gazdasági jobbagyságból való felszabadulás rég várt korszaka.

Oroszországi állapot, megdöbbentő nyomoruság az, hogy Magyarországon két és félmillió munkás közül mindössze 58 ezernek van választójoga, tehát 2,442.000 munkás jogtalan pária, aki csak kötelezettséget ismer, de jogot nem. Hát nem középkori rabszolgaság ez? És legnagyobb rabszolgatartó maga az állam. 40.000 állami szolga közül, beleértve a 24.000 vasuti szolgát, mindössze 586 dícselkedhetik azzal, hogy választójoga van. 23.000 állami altiszt közül — a 12.500 máv. altiszt beleszámításával — 2350-nek van választójoga. A többi jogtalan jobbagy.

Ezek az adatok mindennél ékebben bizonyítják, hogy a vasutasok kategóriájának szolgái és altisztai része mennyire jogtalan. Amikor a munkásság titáni harcot folytat azért, hogy a maga és mindenki részére megszerezze a jogot, nem kelle az erők hatalmas egyesítésével szétörni a közös jármot, összezuzni a közös bilncseket? De igen!

Miért van az, hogy amíg az egyes uralmon levő osztályok megtöltik a parlamentet érdekeiknek képviselőivel, addig a magyar vasuti alkalmazottaknak nincs egy szál emberük a parlamentben? Azért, mert a vasutasok óriási része jogtalan. Pedig az állam-

vasuti alkalmazottaknak különösen érdekük az, hogy jogot nyerjenek, mert az állam a munkaadójuk és a választójog birtokában közvetlenül befolyást gyakorolhatnak ők is — mint az állami vállalat részesei — a munkásviszonyokra.

Tehát fel a harcra! Ausztriai munkástársaink már győztek. Ne csak jajgassunk, hogy nyomorgunk, hogy nincs kenyerünk, hanem szerezzük meg azt az eszközt, amellyel gazdasági helyzetünk megjavítását önmagunk végezhetjük. Előre, tűzvonalba az általános választójogért minden jogtalan vasutasnak!

Az Acsev drágasági pótléka.

Az arad-csanádi egyesült vasutaknak igazgatósági ülésén az összes vasuti alkalmazottaknak megszavazták a várt drágasági pótléket. Az igazgatóság egyhangúlag elhatározta, hogy a 3200 koronán aluli fizetésű tisztviselők drágasági pótlék címén 15, ezen felüli tisztviselők 10 százalékát kapják fizetésüknek.

Hát a Máv. hol marad a drágasági pótlékkal? Azt hiszik a kegyelmes nagyurak, hogy a Kossuth Ferenc szép szeme és a gróf Batthyány Tivadar gyönyörű szakállá kárpótolja a Máv. alkalmazottait a drágasági pótlék és a fizetésrendezés elmaradásáért?

Csepürágás.

A képviselőházban, a bizottságokban és a kormány megfizetett sajtójában iszonyatosan nagyra vannak azzal, hogy kicsoda fényes ajándék a vasutasoknak a három és félmillió korona, amit a jövő évi állami költségvetésbe a vasutasok javára fölvettek.

Hogy milyen szemérmetlen csepürágás és világszálás az az eldicsekvés ezzel a nevésségesen csekély alamizsnával, találóan jellemzik a vasuti hivatalnokkörökből eredő következő sorok, amelyek csattanósan bizonyítják, hogy a vasutasok nagy nyomoruságát gunnyal tetézi a „nemzeti“ kormány:

Az 1907. évi költségvetésbe százezer vasutas részére felvett 3 $\frac{1}{2}$ millióból:

1. *Státus-rendezésre* 197.500 korona. A rendes évi tétel, amelyet a Hieronymi-féle javaslat hat évre kontemplált. Mi ebben, hol ebben a bőkezűség, a ktlön méltányosság? És mi a Kossuth érdeme, amikor még Hieronymi csinálta?

2. *Az előléptetésekre* 1907-re 906.120 korona. Az előléptetéseket, hála istennek, törvény biztosítja, ami azonban nem a „nagy kormány“ érdeme; más-ként talán ki is hagyták volna.

3. *1907-re korpótlék* 67.260 korona. Elég baj, hogy van: az egész korpótlék intézménye méltánytalan s igen sok visszaélésre ad okot.

4. *Soronkívüli előléptésekre* 100.000 korona. Nincs reá szükség. Legalább nem szorulna ökölbe kezünk, látva a szemérmetlen protekciót, amelyre használtatik.

5. *A IV. osztályban lévő altisztek várakozási idejének rövidítésére* 71.000 korona. Már régen elhatározott dolog.

6. *Az örszemélyzet besorozása a szolgái rangfokozatba* 152.920 korona. Azelőtt is ott voltak, csak 1904-ben különítették el őket elég oktanal s ha évi 540 korona fizetés helyett 20—25 koronával kap többet körülbelül 8000 ember, ugyancsak nagyon csekély javulást jelent.

7. *A munkások szaporítása* 306 ember: 311.810 korona. Hogy a személyzet pihenőben részesíthető legyen — mondják a kormánypárti lapok. Uram isten! Ez is bőkezűség?! Ha éjjel-nappal nem hajtának valakit testet-lelket ölő munkával? Ha pihen is engedik!

8. *Munkabérek emelésére* 958.860 korona. Amíg az ipari munkások bére átlag 1—1.50 koronával emelkedett az utóbbi öt év óta: a Máv. — a méltányos munkaadó — azóta egy fillérrel sem emelte a béreket. Most sem önszántából teszi, hanem szorítják reá! 50.000 munkásnál mi jut egyre? Évi 19 korona!

9. *Éjjeli szolgálat díjazására* 363.000 korona. A postások réges-régen élvezik. Nemde pazar bőkezűség, ezt a Máv.-nál is behozni?

10. *Munkások szabadságára* 363.000 korona. Vörös „darabont“ érdeme! Polónyiék bizonyára nem adnák meg.

11. *Műhelyi munkások rendkívüli segélyezésére* 20.000 korona. Legalább 10.000 műhelyi munkást foglalkoztat a Máv. *Jut egyre 2 korona!*

12. *Pályafelügyelők* eddig nem kaptak elég utódtalányt, erre: 42.000 korona. Ez is kegy?!

13. *Ruházatjavításra* 115.000 korona. Csak járandóságjavítás? Hát hol van az 1907-re előirányzott szaporulat: 536 altiszt, 557 szolga, 166 ór? Annak nem kell ruha? Bizony csak oly nyomoruságos és rongyos lesz a ruházat eddig is, mint volt!

14. *Fűtők*, ha szabályszerű mellékkeresettől — értsd: kiérdemelt óra- vagy kilométerpénz — *elcsenek*, kárpótlás: 10.000 korona. Minő bőkezűség!

Szaporulatot helyez kilátásba a kormány 1907-re: 90 hivatalnokot, 37 nőt, 536 altisztet, 557 szolgát és 166 ór, összesen 1386 munkaerőt. Igyekszik hamis látszatot adni a dolognak; minő atyai gondoskodásban részesülnek azok a lármázó vasutasok! Minő remek, minő könnyű lehet ott a szolgálat, ahol egy évre ennyi a szaporulat! Istenem, kicsoda öröm! De nem szól célatatosan arról, hogy évek óta, amióta nemcsak szaporítás nem volt, hanem redukálni igyekeztek a létszámot, hány száz kilométerrel növekedett a vasut hálózata? Hogyan növekedett a személy-, az áruforgalom, hogyan szaporodott a vonatok száma? Hogyan fokozódott évek során át részben a természetes fejlődés, részben új intézmények létesítése folytán a személyzet munkája? S csak az utóbbi két évben hány új helyi érdekű vasutat adtak át a forgalomnak s mennyi kerül átadás alá a közel jövőben!

A Máv. jelentéséből.

A m. kir. államvasutaknak a mult évi üzletkezeléséről szóló kimutatása a munkásokkal olyan feltűnő mostohasággal bánik el, hogy még bennünket is meglep, akik pedig tudjuk, hogy milyen csekély az értéke a munkásoknak a Máv. intéző körei előtt. Ebben a jelentésében a Máv. beszámol ugyszólván minden patkószegről, de a munkásokról még általánosságban sem tesz említést. Azt megtudjuk a jelentésből, hogy hány új sorompóóri állást létesítenek, de hogy mennyi a munkások száma, mennyi a keresetük, hogy oszlanak meg a munkások, mennyivel szaporodott a számuk, szaporodott-e és mennyivel a keresetük, arról abban a kimutatásban egy árva betűt sem találunk. Ugyilátszik, a méltóságos nagyurak szemében a munkás csak szerszám, profithajtó masina, de nem élő ember.

Csak az önálló műhelyekre vonatkozólag találunk valamelyes kimutatást. Ebből a következő főbb adatokat találtuk, összehasonlítva az 1904 és 1896 évvel:

	1905. évben	1904. évben	1896. évben
Az átlag foglalkoztatott munkások száma — — —	8.668	8.467	7.400
A munkások összes évi bérkeresete K	11,834,256	10,774,956	8,772,768
A munkás átlagos évi bérkeresete K	1,372,63	1,272,51	1,185,50
A műhelyekben fogyasztott anyagok értéke — — — K	16,536,306	15,955,724	12,073,451

A kimutatásban a műhelymunkások évi bérkeresete feltűnő magának van feltüntetve. Feltűnő magának csak a Máv.-nál megszokott viszonyokhoz képest, mert máskülönben, az óriási drágaság mellett, ez a kereset igen szerénynek mondható.

De ha ezt a kimutatást egy másik hivatalos kimutatással vetjük egybe, rögtön megtaláljuk a nyitját annak, hogy miért olyan szűkszavú a Máv. évi jelentése a munkásokra vonatkozólag.

A kormány mult évi működéséről és az ország közállapotáról szóló hivatalos jelentésében már valamivel részletesebben számol be az államvasuti munkásokról. Eszerint 1905-ben az államvasutaknak az általános igazgatásnál 243, a pályafentartásnál 21.548, a forgalmi szolgáltatásnál 6535, a vonatmozg., és műhelyszolgálatnál 10.049, anyagkezelésnél 940, összesen tehát 39.315 munkása volt. Ezeknek együttesen 1905-ben 28,429.845 korona volt a keresetük. Egy máv. munkásra tehát átlag 723 korona évi kereset, vagyis *naponkint nem is egészen két korona esik.*

Ezt a megdöbbentő igazságot akarta a Máv. elhallgatni és ezért hiányzik a jelentéséből a munkásstatisztika. Hej, ha még egyszer megvalósulna a „gömöri szántó,,

esete és a Máv. kiskirályainak kellene csak egy esztendeig napi két koronából családjaikkal egyetemben megélniök, be jó napok virradnának a vasuti munkásra. Megtanulnák a finomkezü urak, hogy mennyire kell becsülni a munkások véres verejtékét!

A sztrájk-törvény ellen.

A szakszervezetek megbízásából a *szakszervezeti tanács* emlékiratot nyújtott be a kereskedelemügyi miniszterhez a sztrájk-törvény ellen.

Az emlékirat megbotránkozással veszi tudomásul, hogy a feketelisták kibocsátói, a kartellek már kérik a munkásegyletek megrendszabályozását. Kimutatja, hogy nem a sztrájkok drágították meg a megélhetést, hanem ellenkezőleg, az élelmiszerek drágulása idézte elő a sztrájkokat. Végül a munkások kivánságait a következőkben fejezik ki: Mindezek alapján arra kérjük Nagyméltóságodat, méltóztassék akár a módosítandó ipartörvény, akár külön törvény keretében olyan szabályokat alkotni, melyek a munkások egyesülési és gyülekezési jogát teljes mértékben biztosítják. A munkások szakszervezetei részére legalább is oly szabadságok biztosítsanak, mint amilyeneket a munkaadók testületei már régen élveznek. Kivánják továbbá a gyűjtési tilalom visszavonását és teljes sztrájk-szabadságot és hogy a munkaviszony testületi megegyezés útján szabályoztassék; minimális munkabér megállapításával.

Vasutassors.

E héten ismét aratott a halál a vasutasok táborában. — Rémes katasztrófa történt, amelynek okozója az előjárói felületesség volt s amely tömeggyilkosságot rendezett a sineken. Szaporította a vasutas árvák és özvegyek számát, növelte a Máv koldusainak seregét.

Mintha a végzet ily rettenetes katasztrófákkal akarná figyelmeztetni azokat az urakat, akik a balesetbiztosítási törvényt gyártják, hogy mennyi hiánya van annak. Mintha ilyen tömeggyilkosságok árán hívná fel a figyelmüket a sors, hogy ne feledkezzetek meg a *forgalmi balesetekről*, hiszen ez pusztít, ez gyilkol a soraink között legkegyetlenebbül és nem az üzemi baleset. Nincs hét, hogy egy csomó halálos kimenetelű forgalmi baleset nem történnék. Ha ezt a szörnyű figyelmeztetést nem értik meg a vasutasok sorsát intéző körök, akkor azok a szegény áldozatok, a munka, a kötelesség vértanui igazán hiába ontották vérüket.

Iglórol jelentik: Roskocsil János iglói vonatmálházó tegnap délután a Kassa felé induló tehervonatról leesett, a kerekek alá került, melyek két lábát és jobb kezét leszakították.

Nagyváradról jelentik: Vasárnap reggel nagy vasuti katasztrófa történt. Reggel hét órakor Szombatság—Rogozról elindult a 7662. számú tehervonat. *Belényes* felé vele szembe ugyanebben az időben elindították a Nagyváradra robogó 7601. számú személyvonatot. A pálya egy lejtős kanyarulatánál a két vonat összeütközött.

Az összeütközés következtében a kazánok felrobbantak, az elől levő kocsik felszaladtak a lokomotivok tetejére, a hátulsó kocsik pedig felborultak. Minden csupa rom lett, iszonyú gőz áramlott mindenfelé és halál-oridítás töltötte meg a levegőt. Az utasok kiugráltak és a sebesültek segítségére siettek. Rettenes látvány tárult eléjük.

A romok között halva találták *Broncz* László és *Szilágyi* Mór lokomotívvezetőket, *Rothband* András fűtőt és *Haberland* Béla bánffyhungyadi pályaoért. A halottak mind irtózatossan meg voltak csonkítva. Szilágyi Mórnak, a személyvonat gépészenek a keze, testével elszakítva, *görcsösen szorította a vész-*

féket. Rothband András fűtő feje a podgyász-kocsi tetején hevert. Halálos sebet kapott a fején és nyakán Gerő Béla kalauz. Kerek fűtő, akit a robbanás ereje a gépből kiröpített, *megmenekült.*

A helyszínen a katasztrófa után nyomban megjelentek az orvosok és a vasuti hatóságok. Kiderítették, hogy a baleset okozója *Nagy Zoltán* hollódi állomási elűjáró, aki *tilalom ellenére indította el a személyvonatot.* Nagy Zoltán tagadja, hogy a mulasztás őt terhelné. Azt állítja, hogy a vett parancs-nak nyomban megfelelt s maga sem tudja, hogy kinek állhatott érdekében az ő rendeletét megmásítani. E vallomás alapján a vizsgálatot más irányban is kiterjesztették. *Nagyot felfüggesztették.*

A katasztrófa áldozata *Haberland Béla pályaoér felesége is.* Aki, amikor férje haláláról értesült, *szörnyethalt.*

KÜLFÖLD.

Angol vasutasok bérmozgalma. Birminghamból táviratozzák: A vasuti alkalmazottak vasárnap értekezlete elhatározta, hogy a 12 órás munkaidőkeretet 9 órai tényleges munkaidővel, tulmunkaért 25 százalékos béremelést, vasárnap szolgálatért 50 százalékos béremelést és a rendes fizetésnek két shillinges emelését fogják követelni.

A vasutasok ügye a képviselőházban.

Most tárgyalja a képviselőház a kereskedelmi tárca költségvetését és ezuttal természetesen sok szó esett a vasutakról és a vasutasok ügyéről is. Kötelességünk ezekről beszámolni, anélkül, hogy politizálnánk.

Múlt hó 28-án fejtette ki *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter a programját és a vasutasok ügyéről ezeket mondta:

— Tudom és belátom, hogy a vasutasok ügyét rendezni kell. Azonban olyan terhek nehezednek az adófizető polgárokra, hogy ezen terheket növelni nem lehet. A vasutasok ügyének rendezését össze kell tehát kapcsolnom olyan rendezésekkel, amelyek a vasutak terén tervezek és amelyek megfogják adni azokat az eszközöket, amelyeknek felhasználásával a vasutasok jogos igényei kielégíthetők lesznek.

Végül az államvasutaknál első helyen meg kell emlékeznem a személyzeti ügyekről. Erre nézve már a jövő tekintetéből röviden nyilatkoztam felszólalásom elején. Itt most már rá akarok mutatni azon igen lényeges tételekre, amelyek az előtűnk fekvő költségvetésbe be lettek foglalva. Létszám-szaporításra s az előmenetel javítására felvettem 1363 új állást. A személyzet anyagi helyzetének javítására 1907-ben felvettem 3,513.540 korona többletet, külön pótiéket rendszeresíték az éjjeli szolgálatra, ami 363.000 korona költséget okoz. Nem szükséges kiemelnem, hogy ez mennyire szükséges.

Ruházati járandóság címén 115.000 koronával többlet vettem fel. Ez is mindenesetre a vasuti alkalmazottak jólétét van hivatva előmozdítani. Napi- és munkabér emelésére 958.000 koronát fordítottok, a munkások nyolc napi szabadsága alatti helyettesítésére esik 197.000 korona. Pihenési idő engedélyezésére 306 új állást rendszeresíték, ami 311.810 korona költséget okoz. Az őrszemélyzet illetményei javítottak 152.920 koronával. Az altisztek várakozási idejét leszállítottam három évről két évre, ami 71.500 korona költséget okoz. Ezzel azonban az államvasutak személyzetének anyagi helyzete korántsem mondható rendezettnek. *Az 1907. év folyamán kívánok aziránt intézkedni és erre nézve a szükséghez képest az országgyűlésnek előterjesztést tenni.*

Ezzel a nyilatkozatával csak a régi csupájt melegítette föl a kereskedelmi miniszter. Fontosabb és jelentősebb — habár a legkevésbé sem kedvezőbb — az, amit a Ház hétfői ülésén mondott *Kossuth* Ferenc.

Somogyi Aladár fölemlítette, hogy az államvasutak elnökgazgatója, *Ludvig* Gyula, egy napilap tudósítója előtt a vasuti alkalmazottak fizetésrendezéséről szólt, azt

szükségesnek ismerte el, sőt megjelölte az államvasutak jövedelmének azt a két ágát, amelyből a *fizetésrendezésre szükséges 15 millió többletet* akarja előteremteni.

Erre a felszólalásra *Kossuth* szó szerint a következőket felelte:

Köztudomású tény, hogy a kormány foglalkozik azzal, hogy a vasutasok *„igazságos igényei”* ki legyenek elégíthetők. *De senki sem volt felhatalmazva arra, hogy akármilyen nyilatkozatot tegyen vagy összeget említsen meg, amely összegre a fizetésrendezés esetleg rughatna.* Erre nézve tanulmányok tételnek, a tanulmányok nincsenek befejezve; időelőtti dolog tehát e tárgyra nézve bármiképpen is nyilatkozni és ha bárki tényleg tett volna az említett irányban nyilatkozatot, ezt helytelenül tette volna. Én csak annyit mondhatok, hogy a vasutasok fizetésrendezésével igenis foglalkozik a kormány, még pedig a legjobb indulattal, tudván és elismerve azt, hogy nehéz körülmények között nagy közszolgálatot teljesítenek a vasutasok.

Ismételjük: nem akarunk politizálni. Sőt még csak sok megjegyzést sem akarunk a kereskedelmi miniszter kijelentéseihez fűzni. Azok amúgy is elég világosan beszélnek.

Elég lesz konstatálnunk a következő három tény:

1. *Kossuth* szakasztott úgy beszélt, ahogy annak idején gróf *Tisza* István és *Hieronymi* Károly.

2. Keményen rácsáfolt *Ludvig* Gyulára, aki 15 milliót ígért a vasutasoknak.

3. Es bebizonyította, hogy gróf *Batthyány* Tivadar minden nagyhangú ígérete nem egyéb vasutas-csalásnál.

Vasutasok! Éljenezzük *Kossuth* Ferencet és gróf *Batthyány* Tivedart!

Minden céltudatos vasutasnak kötelessége a Magyar Vasutast terjeszteni.

Gondoskodjatok, hogy minden vendéglő és kávéház, ahol megfordultok, előfizessen a ti lapotokra, a Magyar Vasutasra!

Akik a ti filléretekből huznak hasznot, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast járattják.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményei.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A Kispesten lakó vasuti munkások és alkalmazottak 1906. december 9-én, vasárnap délután 3 órakor a Munkás-Othonban (Üllői-ut 125.) tartja *alakuló gyűlését.* Napirend: 1. A szövetség célja és haszna. 2. A Vasuti Munkások Országos Szövetsége kispesti helyi csoportjának megalakítása.

Munkástársak, jelenjétek meg teljes számmal ezen gyűlésen.

Beszámoló.

Cegléd. Helyi csoportunk eddigi elnöke, *Reggel* Sándor munkástársunk, elfoglaltságára való tekintettel, eddig lelkiismeretesen és nagy buzgósággal betöltött tisztéről *lemondott.* A múlt vasárnapon tartott gyűlésünkön, a lemondás elfogadása után, új elnököt és választmányt választottunk. Eme gyűlésünkön új elnökünk, *Tóth* József munkástárs hosszabb beszédben vázolta a Máv. munkások helyzetét és a szervezkedésre, az összetartásra buzdította a jelenlevőket. Majd felolvasta a *szolnoki* helyi csoport üdvözlő átiratát és az *inocs-kakucsi* munkástársak levelét, melyben bejelentik, hogy gyűlésünkön azért nem vehetnek részt, mert *szolgálati idejük nem engedi.*

A választás eredménye a következő: *Tóth* József elnök, *Reggel* Sándor h. elnök, *Polánszky* József jegyző, *Vörös* Lajos h. jegyző, *Török* Sándor pénztárnok, *Katona* Lajos h. pénztárnok, *Schkli* Emil és *Zöldesi* János

ellenőrök, Orosz Sándor, Baunoch Márton, Magó László, Vicok Sándor és Gortva András bizalmiférfiak.

Zágráb. A zágrabi déli vasuti tagtársaink a „Pongrac“-féle vendéglőben f. hó 1-én rendkívül látogatott kerületi ülést tartottak. Bleier tagtárs megnyitja a gyűlést s átadja a szót Blazeković Iván tagtársnak, aki ismertette a székesfehérvári gyűlés lefolyását.

Ezután megalakították a helyi csoportot. Elnök lett Blazeković Iván, alelnök Bleier Mátyás, I. pénztárnok Pavšić Stjepan, II. pénztárnok Radenović Ferenc, I. jegyző Marochini Iván, II. jegyző Szebenar Viktor, I. ellenőr Duller János, II. ellenőr Banic Milán, bizalmi férfiak Bezak Stjepan, Dolčić Antal, Autolić Viktor, Jakob István, Cvetković Mijo, Kaplar István, Bizečki Mijo.

Végül Antolić tagtárs ismertette azt a szét-huzást, mely a vasutasok között divó kasztruzernek tulajdonítható.

A gyűlés rendkívül lelkes hangulatban folyt le s kimondták, hogy a magyarországi testvéreiknek ez uton küldik testvéri üdvözlőket.

Csap. A csapi munkástársaink mult hó 26-án alakították meg helyi csoportjukat, hogy ezzel módjukban legyen még nagyobb lelkesedéssel kivenni részüket abból a küzdelemből, amelyet eddig is becsületesen folytattak a vasuti munkásság érdekében. A megalakulásról a következőkben számolunk be:

Az egybehívók nevében Bernhard Endre munkástárs üdvözölte a megjelenteket és ajánlatára a gyűlés vezetésére Hoffmeister Józsefnek elnöknek, Erdősi Pál munkástársat jegyzőnek választották meg. Elnök a gyűlést megnyitva, átadja a szót Fürst Dezső központi küldöttnek, aki lelkesítő szavakkal hívta fel a csapi vasuti munkásokat, hogy sorakozzanak azon zászló alá, amely alatt több mint huszezer vasuti munkás küzd. Ezután Benedek József debreceni kiküldött szövege fel, aki meggyőző érvekkel bizonyította a szervezkedés szükségességét, amelyet a jelenlevők nagy figyelemmel hallgattak.

A sátoraljaujhelyi munkások nevében Király Lajos és Deutschmann László munkástársak adták át az üdvözlőt.

Az alapszabályokat Zsidai Ferenc sátoraljaujhelyi munkástársunk ismertette röviden. Ezután megejtették a vezetőség választását, amely után a gyűlés a lelelkesebb hangulatban szétoszlott.

A helyi csoportok közleményei.

Veszteségünk. Ujvári Ignác aradi tagtársunk elhalálozott. Elhunytát felesége és öt árvája gyászolja. Nyugodjék békében!

Budapest gépgyár. A Máv gépgyár helyi csoport vezetősége úgy határozott, hogy a felolvasásokat december tizenharmadikától kezdve minden hét csütörtökjén este fél nyolctól kilenc óráig tartja. A helyiség: Kertsner-féle vendéglő. VIII., Kálvária-tér 18. szám.

Északi főműhely. Értesítjük tagjainkat, hogy a rendes havi taggyűlést most szombat helyett (ünneppnap lévén) jövő héten szombaton (december 15-én, este) fogjuk megtartani.

E hó 6-án, csütörtökön este kezdtük meg helyi csoportunk helyiségében az egészségügyi előadások sorozatát, még pedig elsősorban: a „nemi betegségekről“. E nagyfontosságú előadásokat minden csütörtökön este 7 órakor dr. Hahn Dezső fogja tartani. Az előadásokat csak férfiak látogathatják.

Fáber elvtársunk előadásait közös megbeszélés folytán, most szombaton, december 8-án tartja meg. Figyelmeztetjük tagjainkat, hogy az előadást pont 1/7-kor kezdje meg az előadó.

Pécs. Rendes taggyűlés lesz folyó 13-án este 8 órakor a csoport helyiségében, Kossuth-utca 19. szám.

Tüvis. A tüvisi helyi csoport folyó hó 9-én, Kerekes Sebestyén vendéglőhelyiségében taggyűlést tart, melyre felhívjuk helyi-

csoportunk tagjait, hogy azon minél nagyobb számmal jelenjenek meg. Napirend:

1. Bizalmiférfiak szaporítása.
2. Emlékiratunk fölolvastása és a román ajkuaknak románul való magyarázata. Előadója: Fogarasi József, a helyi csoport alelnöke.
3. Szövetségi ügyek.
4. Ellenőrök választása.

Cegléd. Minden hó első vasárnapján délután 2 órakor taggyűlés. Ez alkalommal panaszfelvétel és új tagok beiratása. Minden csütörtökön este 6 órától 8-ig bizalmiférfi értekezlet van.

Püspökladány. Az itteni helyi csoport vezetősége felszólítja a tagtársakat, hogy a befizetéseket minden hó első vasárnapján pontosan teljesítsék, mert a vezetőség is csak így juthat abba a helyzetbe, hogy a szövetséggel szemben fenálló kötelezettségeit a tagtársak érdekében pontosan teljesíthesse. A befizetések a helyi csoport helyiségében történnek.

Petrozsény. A petrozsényi helyi csoport e hónap 16-án taggyűlést tart, amelyre a tagok teljes számban való megjelenését kéri a vezetőség.

Dombóvár. A dombóvári helyi csoport folyó hó 8-án, szombaton, este 1/2 órakor u Schmidt-féle vendéglőben rendkívüli gyűlést tart. Felkérjük a tagtársakat, hogy minél számosabban jelenjenek meg, tekintetbe véve a rendkívüli fontos tárgysorozatot. Együttal felkérjük tagtársainkat, hogy tagsági könyveiket okvetlenül hozzák el.

Siófok. A siófoki helyi csoport folyó hó 9-én, vasárnap taggyűlést tart. Kéri a munkástársakat, mivel utána felolvasás lesz, jelenjenek meg teljes számban.

Nagyvárad. A nagyvárad helyi csoport vezetősége értesíti a tagokat, hogy folyó hó 12-én, este 8 órakor tartja harmadik tudományos felolvasását. Kérjük a tisztelt tagtársakat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Sumony. A sumonyi helyi csoport folyó hó 9-én, vasárnap délután taggyűlést tart a könyvtár beszerzése céljából. A vezetőség a tagokat pontos megjelenésre kéri.

Érsekújvár. Lapka Ágoston vendéglőjét és kávéházát bojkott alá helyeztük, mert amikor a tiltakozó vasutasgyűlésre kértük a helyiséget, azzal válaszolt, hogy kutyakorbáccsal verné ki és szét a gyűlést. Szervezett vasuti munkás kerülje ezt a fészket!

ünyugtázások.

Budapest. A Budapest-ferencvárosi és dunaparti helyi csoport kedden, november 20-án, igen jól látogatott ismerkedési estélyt rendezett belépődíj nélkül. Az estélyen a következők adakoztak a helyi csoport alapja javára, amiért fogadják ezuton is a vezetőség köszönetét: Konec János —20, Toldi József —34, Cseplész Sándor —10, Volsleger István —20, Pelsőczy Sándor 1.—, Gaál Gábor —40, Litig Samu —30, Fejth Lajos 1.—, Zele András —20, Balog András 1.—, Bajor János —10, Móricz János —40, Vavrik Ferenc —30, Roszkó János —20, Fehér Márton —20, Nagy József —60, Nagy János —60, Varga Ferenc —40, Sulykos Albert —20, Hódosi Lajos —20, Móser András —30, Papp Károly —50, Borgula György —40, Borgula Pál —40, Borgula Mihály —40, Suba Sándor —40, Major Ádám —40, Batyai János —40, Kovács Károly 1.—, Volsleger Imre —20, Farkas József —20, Várad József —50, Zajos Ferenc —20, Szabó Márton —10, Bobár Mihály —20, Major Mihály —40, Hockstein István —80, Várad Gábor —50, Szmák István —40, Vajnak János —40, Czafit József —40, Vaczkó Károly —40, Viszt János —20, Kolár András —40, Khel János —20, Szedmak István —10, Tari András II. —10, Bajor János —20, Gáspár N. —40, Tieber János —40, Simon József —40, Csontos János —40, Cseplész Sándor —20, Zele András —20, Litig Samu 1.—, Farkas József —30, Borszei Lajos —20, Magyar István —20, Szabó Mihály —20, Szabó András —20, Szabó Márton —20, Garbócz István —20, Zobáj István —20, Princz János —20, Czafit József —10, Pap Károly —40, Márkus Lajos —80, Sinkó József —30, Tóth Lajos —40, Macska János —10, Serjén Ferenc —20, Bottlik Sándor —20, Kreisz Márton —20, Donkóvácz Ignác vendéglős 4.—, Mezei András —20, Varga Ferenc —20, Varga János 1.—, Fazekas Lajos —30, Sztárján Arzén —30, Bokor Sámuel —40, Veszmandi Imre —20, Mozsár András —50, Bécsi Károly —30, Szendrei István 1.—,

Kovács György —20, Batyai János —20, Lietig Samu —40, Garai Ármán —40, Csizmadia József —30, Makra József 1.—, Szőke Károly —40, Bugram Alajos —20, Marton Kálmán 1.—, Horvát Ferenc —20, Gajdics János —30, Major Ádám —20, Gábor Zsigmond —20, Cibók István —40, Mészáros Gyula —40, Borgula Pál —40, Vavrik Ferenc —50, Vavrik Juliska —50, Roszkó János —50, Toldi József —40, Gerlyéni Pál —20, Madarasi Sándor —40, Major Mihály 1.—, Tiziker József —20, Borgula Mihály —40, Geiger Sándor —30, Szecsánszki János —40, Várad Gábor —50, Ballás Pál —40, Fikanez János 1.—, Fikanez Pál —50, Fikanez István —50, Borbély Imre vendéglős 2.—, Szilágyi Sándor —20, Simon József —20, Puskás Imre 1.—, Farkas Józsefné —20, Suba Sándor 1.—, Markolincsi Ferenc 1.—, Tötös Ferenc borbély mester 1.—, Kindermayer Lajos —20, Rosenthal Bernát —20, Ganz Ottó —20, Horvát Antal —30, Konec József —60, N. N. —20, Feczó István —20, Mikes István —20, Volsleger István —40, Fábán István —20, Volsleger Imre —40, Trum József —20, Börzsei Mihály —30, Szalai Sándor —30, György József —40, Varga Ferenc —50, Varga Etel —50, Máté János —40, Gáspár Mihály —60, Pető József —40, Kovács Józsefné —40, Geiger Annuska —20, Geiger Sándorné —40, Bpesti-ferencvárosi pályamunkások 2.40. — Összesen 64.24 kor.

Debrecen. A debreceni helyi csoport folyó hó 17-én tartott kedélyes estélyén felülfizettek: Szikszay Gyula 10.—, Schiller János 1.—, N. D. 1.—, Szende József —.70, Jeney Ferenc —.70. Összesen 13.40 kor. — Fogadják ezuttal is a t. felülfizetők köszönetünket. A vigalmi bizottság.

Brassó. A brassói helyi csoport november hó 3-ikán megtartott kedélyes estély egy erkölcsi-leg mint anyagilag fényesen sikerült. A tiszta bevétel 288 korona 68 fillér, kiadás 111 kor. 60 fillér, tiszta haszon 177 kor. 08 fillér. Felülfizettek a következők: Rác János, fth. számtiszt 5.—, Gáll Sándor, férfiszabó 4.—, Sarkadi Lajos, mozdonyvezető 2.—, Jozsa János 1.—, Rozenberg Dávid 1.—, Hermann Frigyes 1.—, Bartha József 1.—, Bedő Domokos 1.—, Veres 1.—, Illés Ferenc 1.—, Viola Albert —.40, Székely Gyula —.20, Simon József —.20, Fülöp Antal —.40, László Károly —.40, Bugnár Sándor —.40, Opra József —.40, Jona Pál —.40, Ferencz Alajos —.40, Hurzsán Mihály —.40, Hegedüs József —.40, Székely József —.40, Arató József —.40, Vánca Miklós —.20, Lakancsik Sándor —.40, Kovács László —.20, Nagy János —.20, Turján N. —.20, Dajka Izidor —.20, Koty Lajos —.20, Sipos Pál —.20. Összesen: 24 korona 60 fillér. A felülfizetéseikért e helyen mond köszönet a vigalmi bizottság.

Az álkultura csatornájából.

A Munka Szemléje című tudományos folyóiratból vesszük át a következő fejtegetéseket, amelyek elsősorban a vasutasok érdeklődésére tarthatnak igényt.

Nincsen olyan épület, amelynek gyakori használat mellett szükség nem volna a felgyülemelő szenny elvezetésére szolgáló csatornára. Minél gondosabb az épület szerkezete és kezelése, annál erősebb a törekvés ezen levezető utnak a jóhiszeműek és avatatlanok előtt való elrejtésére. Van nekünk egy nagy közhasznú, kulturális épületünk, amely sok hibája mellett mégis legnagyobb kulturintézményünk; gazdasági életünk egyik legfőbb erőforrása: a „magyar királyi államvasutak.“ Hanem a csatornáit — azokat nem tisztogatják elég gondosan. Hiába igyekeznek ezen épület fő- és vicefelügyelői a feláradó és tulómló piszkot elterelni, ez oly tömegekben jelentkezik immár, hogy szerte folyik az országban és hullámai oly magasra vernek, hogy alig van a napi sajtónak egy-egy száma, amelyhez legalább egy habja ne tapadna. A sok rosszhiszemű, a nemzeti „nagy“ kormány sugalmazott cikkei, alapos meggyőződés nélküli tudósítások, a közönségnek gazdasági kérdésekben siralmas járandósága, megannyi oka, hogy ennek a fontos gazdasági szervnek proletárjait és mozgalmát annyira tévesen és ennyi rosszhiszeműséggel itélik meg. Mert nem annyira intézményeiben van a máv. főhibája, mint a vezetőiben, akik minden eszközt felhasználnak, hogy munkáikat lenyűgözzék, a nyomoruságba sodorják; csak a kegyelmes és méltóságos urak legyenek „nagyok és szabadok.“ Sok volna mindazt hánytorgatni, ami ott végbemegy és hogy ma szóvátesszük e helyen a dolgot, erre a „Vasuti és hajózási hetilap“ 46-ik november 10-én kelt számának „Mozgal-

mak" című vezető cikke készített. Micsoda is ez a „Vasuti és hajózási klub"? Egy fényesen berendezett kaszinó a kultúra méltóságos csatornatisztítói részére, amelyet a vidéken élő kb. 5000 amugy is kifosztott, adósságokkal vergődő szegény vasuti hivatalnok, hivatalosan levont fillérjeiből tartanak fenn, amelyet ezek sohasem látnak; amíg ezek programjában sokat ígér de alig ad valamit; amely eluyomója minden a vasutasok helyzetének javítását célzó mozgalomnak; szervezője a szervilizmusnak és utmutatója a talpnyalásnak, Ennek a csatornának hivatalos organuma a „Vasuti- és hajózási hetilap."

„Mozgalmak" című cikkében elmereng az elszomorító jelenen, a hazafiatlanságon és egy jezsuita generálisnak dicséretére való hipokritasággal beszél „osztályöznzésről tisztán materialis alapon" és ezek az osztályöznzők azok a szegény vasutasok volnának, akik kenyérért mernek jelentkezni és elég orcátlanok ahhoz, hogy az élethez való jogukról mernek beszélni. Kioktat bennünket ez a cikk arra, hogy az „egyéni öznzés alapja az osztályöznzésnek és amannak a produktív osztályhoz tartozók: a tőke és a munkás ellentéte, hogy ne mondjuk harca, amely ezek között dul". De csak mondjuk ki bátran „harca ez", amely még nem is dul, csak készül, de ki fog törni és „az erkölcsüket úgy el fogja vadítani", hogy a vasuti proletáriátus biztos és nyugodt megélhetéséhez fog vezetni. Persze, ez a cikk is, mint megannyi tudatlan és rosszakaratu elvtársa nem látja ennek a harcnak természet- és szükségyszerű fejlődését, hanem hogy mindez „a ravasz és öznző vezetők" érdekében történik. Azután egy fejtegetésre állított logikával és hihetetlen tudatlansággal beszél arról, hogy milyen veszedelmes dolog is a szocializmus; hogy milyen okos ember Szappanos István és hogy minden szellemi munkás tartozik a hazáért „hátlából" éhenhalni. És csodálatos, hogy éppen most jelentkeznek a bajok mohó szanalására irányuló törekvések mintegy adott jelre, mikor a nemzet egy súlyos válságból lábott ki, hogy hivek maradjanak vezetőikhez és a „nagy" kormányhoz, amely mindent így és amely ígérletben nem „illik" kételkedni. Hát bizony mi éppen nem találjuk csodálatosnak, hogy ezek a fehér rabszolgák is akkor kérnek részt a megélhetés lehetőségéből, amikor a hatalomhoz segített egy kormányt, amely felosztja fajzata között a hazát, csak éppen legerősebb és legnaivabb katonáiról feledkeznek meg. Hogy pedig az illendőség határain túl mernek kételkedni ezen „nagy" kormány ígéreiteiben, igazán a vasutasok hibája. Nem tudjuk, hogy ilyen cikk közlésére feljogosítja-e a vasuti tisztviselői kar szellemi nivója a lapot, de ha ilyen tudatlansággal és rosszakarattal megírt penészgombát az bevesz: vagy nagyon szomorú vagy nagyon sértő egy munkássága után általánosan tisztelt testületre. Nem is hisszük, hogy így volna. Nem hihetjük, hogy ma, amikor mindenütt ökölbe szorított kezek és tudással felfegyverzett koponyák készülnek egy végső gazdasági harcra: egy darab kulturát termő hivatalnoksereg ne látna tisztán az ilyen cikkek célzatát. Ma, amikor a történelmi materializmus tudatosan, vagy öntudatlanul, de áthatja a legalacsonyabb szellemi nivón álló munkásrétegeket és a nagy de tíres hazafias szólamok az igazi osztályöznzés képviselőinek: az ezerholdasok, a hazát felosztók eszközei, nem tehető fel, hogy egy intelligens, tanult hivatalnoksereg ilyesminek felüljön. Az ilyen feketemájúsággal sugalmazott cikkeket vissza kell utasítania! El kell jönnie végre annak az időnek, amikor minden magyar belátja, hogy nem hamis érzelmi zöngék teszik a magyart hazafivá, hanem az, ha a kormányhatalom kenyeret ad proletárjainak. Adjanak ebből a hazából valamit azoknak a szegény rabszolgáknak, akik munkájuk fölül görnyedve koravén testtel, rongyos ruhával és még rongyosabb önérzettel kénytelenek hajlongni

a kegyelmeselek előtt, akkor tudni fogja ez a vasutasnép, hogy van hazája, van munkájának jutalma és akkor majd semmiféle lelketlen izgató nem férközhetik hozzá.

Domokos Illés.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Felhívás! Mindazon vasuti alkalmazottak, kik a *Steg-nyugbérintézetnek tagjai*, tisztelettel értesítetnek, hogy a folyó évi december hó 8-án, délután 3 órakor, Rákospalotán (Ujfalu), Pázmán-utca 66. szám, a Krausz-féle vendéglőben tartandó *értekezleten* megjelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az egybehívók.

Felhívás! Felszólítjuk azon tagokat, akik román lapot öhajtanak olvasni, jelentsék ezt be a kiadóhivatalnak (Rottenbiller-utca 1. sz.). Ugyanis megállapodást létesítünk az „Adeverul" című lugosi román munkáslap szerkesztőségével, hogy a vasuti mozgalomról minden számban közöljön cikket. Így a románajku vasuti munkások szellemi igényeit is kielégíthetjük.

A helyicsoportok vezetőségeit, valamint a bizalmiférfiakat felkérjük, hogy ezt a felszólítást ismertessék a románajku munkástevéreinkkel. A szervező bizottság.

A „Magyar Vasutas Naptár". Örömmel tudatjuk munkástársainkkal, hogy a „Magyar Vasutas Naptár" nemsokára megjelenik. A mű sajtó alatt van már. Összeállítását időt és gondot vett igénybe, mert eme naptár megszerkesztésénél tekintetbe kellett venni azon szempontokat, amelyek a mű kiadásával előttünk lebegtek és azt a célt, amelyet a naptár kiadásával elérni szándékozunk. Azt akarjuk, hogy a mi naptárunk nemcsak feleslegessé tegyen minden más irányú naptárt, hanem a vasuti munkástársaknak oly hasznos, tájékoztató, tanulságos, a mindennapi életben, a szolgálásban szükséges kalauzt adjunk a kezébe, amely jóbarátja és igaz tanácsadója legyen.

A naptárra vonatkozólag mindennemű kérdések, megrendelések és pénzküldemények a „Magyar Vasutas" kiadóhivatalába, Rottenbiller-utca 1. szám alá, intézendők.

Királyházán vasárnap d. u. 3 órakor nyilvános vasuti munkás gyűlés lesz. Napirend: A vasuti munkások és alkalmazottak helyzete. A vasuti munkások országos szövetsége.

Rákoskeresztúron lakó vasuti és Máv. gépgyári alkalmazottak vasárnap d. u. 3 órakor Bosz Antalné vendéglőjében gyűlést tartanak a Vasuti Munkás-Szövetség rákoskeresztúri helyi csoportja megalakítása céljából.

Választási győzelem Miskolcon. A szentkoronások hajdani főerősségében, Miskolcon, úgy látszik, végleg leáldozott a Batthyány-huszároknak és a szervezett munkások diadalról-diadalra haladnak.

A napokban volt a nyugbérpénztár miskolci kerületi bizottságába a munkástagok választása, mely alkalommal a Vasuti Munkások Országos Szövetségének a tagjai fényes győzelmet arattak. Beválasztották a bizottságba Albrecht és Székely munkástársakat rendes, Habetler munkástársunkat pedig pótagnak.

Büszkén üdvözljük derék miskolci testvéreinket a szép diadalhoz!

Pécs. A tiltakozó nagygyűlés folyó hó 16-án, délután 2 órakor, a Tornacsarnokban lesz megtartva.

Figyelem, sziszekiek! Folyó évi december 9-én, vasárnap, a sziszeki helyicsoport a „Zrinyi"-féle vendéglő nagytermében alakuló közgyűlést tart, melyre a szervező bizottság rang- és álláskülönbőség nélkül mindenkit meghív.

Munkások, vasutasok! A szenvedés, az elnyomatás közös, közösnek kell lenni a küzdelemnek is. Tehát fogjunk össze mindannyian abban a küzdelemben, melyet egy szebb, jobb és szabad jövőért készülünk megvívni.

Várunk építéséről van szó, ott legyetek mindannyian! Az egybehívók.

Kimutatás. Az elbocsátott villamos alkalmazottak részére beérkezett önkéntes adományokról:

Keleti kocsiműhely 27.15, Istvánvárosi műhely 11.80, Roviste: szervezett vasutasok 5.—, Pécsi műhely 8.68, Üszög fűtőház 3.10. Összesen 55 korona 73 fillér.

LEVELEZÉS.

Albertirsa. (A főnök ur gseftel.) A főnök urat Rétimek hívják. Ez az ur 3—4 év előtt Vecsés állomáson szerepelt, ahol arról volt nevezetes, hogy az ő uralkodása alatt tüzelő-anyag sohasem volt. Ez a nevezetesség annyira felbőszítette ottani munkástársainkat, hogy egy ízben meg akarták lineselni. Réti ur itt is hasonló legénynek mutatkozik. Itt lakó munkástársaink részére — vagyunk vagy 100-an — egy-két vagon fát hozat. Aki ennek a rendelésnek előre meszt veszi, az kellő alkudozás után hozzájuthat 2—3 mm. fához, A hoppon maradtakat azzal fizeti ki, hogy az üv. nem küldi a fát. Mi meg nagyon jól tudjuk, hogy küldi, hiszen 3—4 vagon fát mindig elgseftel a főnök ur. — E jó szokása mellett még a gorombaság is kiváló erénye. Egyik munkástársunk feleségét, aki tüzelő anyagot mert kérni a főnök urtól, a szó szoros értelmében kidobatta a hivatalból Molnár nevű hivatalnokkal. De nemcsak fával, hanem szénnel és krumplival is üzérkedik ez az ur, akinek e fajta dolgait az igazgatóság szíves figyelmébe ajánljuk.

Budapest—Cegléd. (Ázsiai vonatok.) Ezen a vonalon a forgalmat illetőleg olyanok az állapotok, mintha a vasut ma teljesen gazdátlan jószág lenne. Ezt bizonyítják az alábbi tények, amelyeket teljes valódiságukban leírni képtelenség. Csak három vonat képét mutatjuk itt be, Reggel a 6701. számú vonat, amelyen már Albert-Irsán alig lehet helyet kapni, Monoron már megtelik álló utasokkal, akik a vonat belsejében, végig a középjárón foglalnak helyet, de megtöltik már a folyosót is. Azután már ami következik, az iszonyu látvány. Jön Üllő, Vecsés, Szentlőrinc, ahol az utast betuszkozzák még ezekbe a tulsufolt kocsiokba, egy 40 üléses kocsi, 80—90, sőt 100 ember is oly szornltságban van itt összepréselve, hogy a kezét sem képes felemelni. De még az jól jár, aki legalább bent van a kocsiiban, hanem van olyan, aki már a folyosón sem fér, mert ott is 10—12 ember van. Az ilyen utas aztán kint fogódzik a lépcsőn. Mind a két oldalon 2—3 ember és a két kocsi közötti átjárókra is jut minden kocsinál 3—4 ember. Hát tessék ezt az utazást most télen elképzelni. Az esteli 722. számú vonat képe még szebb.

Ennél a vonaton van 4—5 osztály és 6—7 marha-kocsi, Igenis, most tél idején marha-kocsi, természetesen fűtés nélkül. — Ültek emberek a löktokon, a lépcsőn, a kocsi tetejére feljáró létrán és a kocsi tetején is. Ez a vonat így megrakva indul ki Kőbányáról a forgalmi hivatalnok és az állomásfőnök szemeláttára és ezt a szabályellenes állapotot a leghidegebb közönytél nézik. Jó volna, ha az igazgatóság vagy az üzletvezetőség tagjai ezt a barbár módon való emberszállítást végig néznék, de még jobb tapasztalatot szerezhetnének, ha legalább egyszer is 30—40 kilométer távolságra a lépcsőn utaznának.

Piski. (Mozdonyfűtők helyzete.) Aki ismeri a mozdonyfűtők nehéz, fárasztó, testlelket sorvasztó munkáját, lehetetlen, hogy meg ne botránkozzék azon, hogy vannak olyan főnökök, akik e szerenésetlen, örök kárhözatra ítélt szegény emberek helyzetén ahelyett, hogy segíteni iparkodnának, a saját hatáskörükben, éppen ellenkezőleg, még az esetleg felülről jövő humánus intézkedéseket is figyelmen kívül hagyják.

Ezek közé a főnökök közé tartozik a piskii fűtőház teljhatalmu ura is. Az üzletvezetőség elrendelte, hogy a téli hónapok alatt, amidőn még súlyosabb a mozdonyfűtők helyzete, szénrámolók legyenek segítségére a közbeeső állomásokon a mozdonyfűtőknek. Így van ez elrendelve Alvincen is az üzletvezetőség által. Azonban ugy-

látszik, hogy a rendeleteket az üzletvezetőség azért adja ki, hogy a kisebb pasáknak legyen mit be nem tartaniok. Ha be is tartják, csak olyan „ha akarom vemhes, ha akarom nem vemhes” formán. Ugyanis a tehervonatu mozdonyokhoz van szénrámoló Alvincen, a gyorsvonathoz azonban, amely 201 kilométeres ut után 16 percig tartózkodik Alvincen, nem engedik a szénrámolót segíteni.

Tessék most elképzelni, hogy az a szegény, kimerült mozdonyfűtő milyen helyzetben van. Tűzet kell tisztítani, vizet venni, enni is kellene, hogy ki ne düljön és tessék még a szerkocsin egy pár métermázsza szemet is előrámolni.

Hiába kérték az alvinci állomás főnökét, hiába fordultak a piskii fűtőház-főnökhöz, mindegyik durván elutasította őket. Kihez forduljanak vajjon? Ha kérvényezni akarnák, hogy segítsenek rajtuk, mire a kérvényük kikerülne a közvetlen főnökök írásztalából, bizony akkorára a tavaszi napsugarak száritának fel az arcukról lecsurgó verítéket.

Ezért keresik a bürokrácia utvesztője helyett a nagy nyilvánosságot. Hiszik, remélik e szegény emberek, hogy talán lesz valaki abban az Andrassy-uti palotában, aki meg fogja látni az ő nyomorúságukat.

F-t.

Rákos r. p. u. (A szellemidéző Vendel.) Van itt nálunk a raktárban egy gyönyörű alak, *Turopszi Vendel* névre hallgat. Régebben a mi szövetségünknek volt a tagja, de az utóbbi időben a *felesége megtiltotta neki* és közülünk kilépett. Most olyan gyűlölettel van a szövetségünk iránt, hogy kimondhatatlan. Ha valamit szólnak felőle, akkor elmondja a szövetségünket mindennek. Jellemző a szellemi világára, hogy ez az alak ugynevezett spiritizista-szellemidéző társaság tagja és nem csoda, hogy ott nagyon elbutult. Bizony, ha az ő szellemét idéznék meg maguk elé, alighanem ama bizonyos nagyfülü állat jelentkeznék, amely a nyáját vezeti. Itt figyelmeztetjük, hogy hagyjon fel a szövetségünk gyalázásával és csak idézgesse továbbra is a szellemeket.

Püspökladány. A pályamunkások helyzete szinte kétségbeesítő. Téli idején vagyunk s már november elsején levontak a pályamunkások fizetéséből 20 fillért és a reggeli uzsonnaidőt eltörölték. Ezzel a gyalázatos munka-uzsorával akar a Máv. boldogulni? Mi esik arra a félórás időre 1 kor. 20 fillér napibérből? 6 fillér. Ezt sajnálják a munkástól azok, akik azt akarják, hogy a hajnali 5 órakor felkelő pályamunkás rögtön egyék, mihelyt felébred, mint bizonyos állat.

A raktári munkások helyzete is siralmas. A szolgáltatást rendkívül nagy és a fizetésük aránytalanul kicsi. Hiába könyörögtek a főnököknek, hogy segítsen rajtuk, elutasítás lett a vége.

Ugyanitt pasáskodnak a munkásokkal *Pálinka* pályafelügyelő és az *előmunkás*. Jó lesz letörni a szarvukat, mert ha elkeseredett, kiszipolyozott munkásság vállalkozik ilyesmire, nem megy oly simán a dolog. A pályafelügyelő *marházza* a munkásokat. Az előmunkás azt parancsolja, hogy 200 méternyre 50 darab téglát cipeljen egyszerre egy munkás. Ha tisztességes kenyeret sajnálnak tőlük, legalább a tisztességes bánásmódot ne sajnálják. Ez nem kerül pénzbe.

Debrecen. A debreceni szervezett kovácsok szépen sikerült bucsu estélyt rendeztek december hó 1-én, egyik távozó munkástársuk tiszteletére. A távozó Nagy Dániel, ki a Kassa-Oderbergi vasut ruttkai műhelyében foglal el művezetői állást, azon kijelentéssel bucsuzott el társaitól, hogy új állomáshelyen nem elnyomója lesz munkástársainak, hanem irányítója és vezetője.

Sátoraljaiújhely. (Szentkoronások rosszul állnak). Folyó hó 2-án, a sátoraljaiújhelyi szentkoronás szövetség vezetősége közgyűlést tartott a szegedi nagygyűlés anyagának ismertetésével. Hogy a gyűlés nem sikerült, az csupán csak a tagokon mulott, mivel 221 tag közül, 18-an jelentek meg.

Az elnök konstataulta ugyan, hogy a gyűlés nem határozatképes, de az állomásfőnök azt mondja, hogy igenis határozatképes, azzal ugyan nem számolt, hogy mi is ott voltunk vagy 50-en, a munkás szövetség tagjai és mikor ezt tudomására adtuk az állomásfőnök urnak, akkor fölgrótt és nagy mérgesen azt mondta, *mars ki!* Ez ellen mi tiltakoztunk és kijelentettük, hogy jogunk van nyilvános gyűlésen megjelenni, erre ő nagy dühösen elszaladt, azt mondva, hogy ő szentkoronás gyűlésre jött, nem pedig munkásgyűlésre, nagy sokára aztán papirosos határozatképesek lettek és a gyűlést megnyitották.

De hogy milyen kacagatóan folyt le!

Az elnök ismertetni kezdte a szegedi nagygyűlés anyagát, de csupán csak Turcsányinak a központ által megszavazott bizalmatlanság körül forgolódott, úgy annyira, hogy a bizalmatlanságot papiron szereplő szavazókkal el is fogadtatták. Rátértek azután a megüresedett tisztviselői állások betöltésére.

Hogy ez a választás hogyan folyt le, arra elég jellemző az, hogy a sátoraljaiújhelyi állomásra egy családi tanácsadót kellett választani és a titkár 60-70 km. távolságra levő Nagy-Mihály állomás raktárnokát ajánlotta. Ez azért történt, mert már, akik Újhelyen benne vannak a szövetségben, már mind tisztviselői a szentkoronás szövetségnek.

INNEN-ONNAN.

† **Az első motoros vasut.** Aradról jelentik: Vasárnap ment végbe az aradhegyaljai h. é. motoros vasut mltanrendőri bejárása. A miniszteri bizottság a pályát, valamint a forgalmi eszközöket és az összes tartozékokat kifogástalanoknak, a forgalmi személyzetet pedig kellőképpen begyakoroltnak találta és azért az új vasut megnyitására azonnal megadta az engedélyt. Az új vasut az első magyar vasut, mely a személyforgalmat a tehervorgalomtól teljesen elkülöníti és a személyforgalmat tramwayszerűen, kizárólag motorkocsiztemmel bonyolítja le; Arad sz. kir. város belterületéről, a Radnai-utról Gyorokig és Gyorokon való elágazással egyrészt Máriaradnái, másrészt Pankotáiig halad és mindentitt a községek belterületén. Nagyrészt a szőlőműveléssel foglalkozó lakosság termékeiket ugyszólván pincéje, vagy háza előtt rakhatja a vasuti kocsiába. A személyforgalmat benzin-elektromos motorkocsikkal s a megfelelő számú mellékkocsikkal bonyolítja le. A vasut hossza 60 kilométer. A várható élelnek forgalomra való tekintettel menetrend szerint naponta 12 vonatpár, vásárok és bucsuk alkalmával 16 vonatpár közlekedik.

Szerkesztői üzenetek.

Keleti fűtőház, Bosauneok előmunkásnak. Tudomásunkra jutott, hogy ön a munkástársai helyzetén való könnyítés helyett, arra törekszik, miképpen teheti meg elviselhetetlenebbé helyzetüket. Emlékebe idézzük önnek azt az időt, mikor az isten még nem vitte fel a dolgát olyan magasra, ahonnét már nem látja a munkástestvérei szenvedéseit.

Akkor ön hangoztatta legtöbbször, hogy nem teszi magát tönkre a munkában az államnál. Most pedig van szíve és lelke azt kívánni munkástársaitól, hogy éjszaka négyen 1000 métermázsza szemet szereljenek fel?

Negyedévi kimutatás

a Vasuti Munkások Országos Szövetsége vagyonáról

1906. évi augusztus hó 1-től 1906. évi november hó 1-ig.

Bevétel	Kor.	fill.	Kiadás	Kor.	fill.
Egyenleg mint pénzkészlet	3090	23	Folyó költség számlája	1985	57
Adományok	—	84	Postaköltség számlája	305	80
Beiratások díja	1640	20	Nyomatványok számlája	1651	50
Tagkönyv díja	558	60	Agitáció számlája	632	20
I. oszt. havijárulékok	1279	—	Felszerelés számlája	187	90
II. oszt. havijárulékok	1399	36	Segélyszámlája	135	—
Havijárulékok 80%-a	16499	50	Személyzet számlája	1998	48
Visszatérítés	8	80	Lapelőfizetés	11305	88
			Egyenleg mint pénzkészlet	6184	20
	24476	53		24476	53

A „Havi járulékok I. oszt. és II. oszt. számláján” azon tagok járulékaik vannak elkönnyelvek kiknek járulékaik egyenesen a központi pénztárnál lettek befizetve.

A „Havijárulékok 80%-a” számláján a helycsoportok által befizetett havijárulékok összege van elkönnyelve.

Budapest, 1906. évi november hó 1-én.

Pásztty Károly

titkár.

Bauer Endre

Garai Ármán

Halbrohr Mór

pénztárnok.

Berecz Lajos

felügyelő választmányi tagok.

Kiss Miklós

elnök.

Zemann József

Strobl Jenő

Azonkívül olyan büszke mint egy spanyol grand, már szoba sem akar állani munkástestvéreivel.

Gondolkozzon kissé, vajjon nem elitelendő-e az ön viselkedése.

Peczena Kálmán, Nagykanizsa. Ön, aki az ottani fűtőházban géplakatos csoportvezető, a mi szövetségünket, amelynek ön is tagja, a legrutabb módon gyalázza a szervezett munkásokkal egyetemben. Jegyezze meg, hogy nem szép madár az, amelyik a saját fészkebe kever és azt se feledje, hogy nem a fészket, hanem saját magát rutitja össze. Emlékezzék Bácsujhelyre, ahonnan pecsoviczkodása, denúciáló természeté miatt dobták ki. Ha természeté nem változott meg, annak csak kanizsai munkástársaink örülnek, mert amit Bácsujhelyen kapott, azt Nagykanizsán is megkaphatja.

Brassó, kocsitisztítóknak. Önök az emlékiratunkban az állomási munkások elnevezése alatt vannak besorozva és ugyanazok a memorandumban lefektetett kívánásaik, mint a többi állomási személyzetnek.

L. P. Északi főműhely. Az említett rendeletet ön tévesen értelmezte, mert az a munkásokra egyáltalában nem vonatkozik.

Tokaj. A tudósítás elkallódott. Küldjék be újra és közzétesszük.

Kaposvár. K. Miklós munkástársunk majd szóval megmagyaráz mindent. Az ünnepélyről bő és megfelelő tudósításban fogunk beszámolni. Üdv.

Felelős szerkesztő: Farkas Izor.

Laptulajdonos: A magyar vasutas-szervezet

CSERE.

Lámpakezelő Gyulefehérvárról cserélne Aradra, Békéscsabára vagy Szolnokra.

Géplakatos az északi főműhelyből cserélne az istvántelki vagy zólyomi főműhelybe.

Vonatlakatos Miskolcra cserélne óhajjt Érsekújvárra.

Nappali ór Munkácsra cserélne az aradi vagy kolozsvári üzletvezetőség területén beosztott nappali ór vagy hivataloszával.

Rézműves volna hajlandó cserélne a nagybecskerekéri műhelyből bármelyik műhelybe.

Géplakatos Munkácsra cserélne a miskolci műhelybe vagy fűtőházba.

Összes címek a kiadóhivatalban.

Első Leánykiházasító Egylet m. szövetkezet. (Gyermek- és életbiztosító-intézet, Budapest, VI. kerület, Teréz-körút 40-42. sz. Alapított az 1863-ik évben.) Folyó év november havában 1,559.500 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 1,390.400 kor. értékű biztosítási kötvény állított ki. Biztosítási összegek fejében 94.784 kor. 68 fill. fizettetett ki. 1906 január hó 1-től november hó 30-ig bezárólag 16,674.600 kor. értékű biztosítási ajánlat nyújtott be és 14,489.000 kor. értékű új biztosítási kötvény állított ki. Biztosított összegek fejében a folyó évben 978.824 kor. 83 fill. és az intézet fennállása óta 11,144.729 kor. 13 fill. fizettetett ki. Ezen intézet a gyermek- és életbiztosítás minden nemével foglalkozik a legolcsóbb díjtelek és legelőnyösebb feltételek mellett.